

Plenarne aktivnosti

Svrha plenarnih aktivnosti jest da sažmemo cijelokupno učenje koje se dogodilo tijekom aktivnosti ili nastavnog sata. Takve aktivnosti predstavljaju dobar prijelaz na drugu fazu učenja i širenje učeničkog razumijevanja cilja učenja. Plenarne aktivnosti naglašavaju što smo naučili i potiču na razmišljanje o primjeni naučenog u različitim situacijama. Najbolje plenarne aktivnosti aktivni su dio sata. Planirane kao i uvodne aktivnosti, s primjerenom razinom izazova, ritma i uključenosti, usmjerene su na razmišljanje učenika o vlastitom učenju.

Primjeri plenarnih aktivnosti:

Tri uloge – podijeliti razred u grupe po tri učenika.

Jedan član grupe opisuje što su napravili, jedan promišlja kako su to napravili, a jedan opisuje kako mogu primijeniti naučeno u različitim situacijama.

321 – učenici dobiju šest papirica na koje ispisuju jednu stvar koju znaju od prije, dvije koje još žele saznati i tri stvari koje su naučili

Što bi bilo - učitelj postavlja niz „što bi bilo...“ pitanja. Što bi bilo da nismo imali ovaj sat? Što bi bilo kad vi ne biste smjeli znati ono što smo danas naučili? Što ako je sve što sam vam rekao danas pogrešno?

Jedna minuta - u malim grupama, svaki učenik mora jednu minutu izlagati o onome što su danas naučili. Kod prvog ponavljanja, stanke ili pogreške, drugi učenik preuzima.

Pretvaranje – neka učenici pretvore nastavni materijal u nešto drugo, primjerice ideju u dijagram toku ili opis u pet ključnih riječi.

PLANIRANJE NASTAVE

Ako želimo postati uspješni učitelji, temeljni je preduvjet kojega moramo ispuniti planiranje zanimljivih, svrhovitih i odgovarajućih aktivnosti učenja i poučavanja koje odgovaraju na potrebe učenika.

Planiranje pojedinačnih nastavnih sati rezultat je duboke refleksije i organizacije dugoročnog plana niza nastavnih sati koji omogućuju napredak učenika tijekom vremena. Svaki nastavni sat treba zamisliti kao jedan korak na puno dužem putovanju, morate znati kuda idete, kako biste stigli tamo na najdjelotvorniji način.

Ako se želi isplanirati i realizirati uspješne nastavne satove, mora se posjedovati temeljno razumijevanje očekivanog napretka svojih učenika i logičku podlogu iza odluka o redoslijedu događaja u nastavnim jedinicama i programu rada. Zadaci koje birate ključ su uspjeha. Za poučavanje jednog cilja učenja mogu se koristiti različiti zadaci, tako da oni jednostavno pružaju motivaciju za učenje nečeg novog. Najprije je potrebno da razmislite što želite da vaši učenici nauče, a tek potom treba krenuti na razmišljanje o zadacima koji će im to omogućiti.

Kako bismo razumjeli proces planiranja, potrebni su nam odgovori na nekoliko temeljnih pitanja:

- * Kako izgleda uspješno učenje u predmetu kojeg predajem?
- * Što „razumijevanje“ znači za moj predmet?
- * Koja znanja, sposobnosti, vještine i osobine imaju učenici koji napreduju u mom predmetu?

Najvažnije je pravilo svrhe, svrha svakog zadatka, svakog sata, svake aktivnosti mora biti pomoć u ostvarivanju potencijala za učenje svih učenika.

Svaki nastavni sat mora imati svoju svrhu i vrlo je važno da tu svrhu podijelimo sa svojim učenicima. Oni moraju razumjeti putovanje na koje ih vodimo i zašto. Tako će biti posvećeniji ostvarivanju ciljeva.

Nastavni satovi imaju nekoliko pažljivo strukturiranih ključnih komponenti, čiji je cilj povećati učeničku angažiranost u procesu učenja:

Nastavni sat započinje aktivnošću koja potiče zanimanje i povezuje novo ranije naučenim

Ponekad se treba razviti nova vještina ili objasniti novi pojam. To se može vježbati, kako bi imalo pravi učinak na razvoj razumijevanja kod učenika.

Učenici se trebaju sami uhvatiti u koštač s novim informacijama, istraživati, manipulirati, vježbati, stavljati u kontekst, isprobati u različitim kontekstima, tražiti alternativna rješenja, tražiti rješenja i preraditi nove informacije tako da ih mogu upamtiti, koristiti i graditi na njima nova znanja, razvijati sposobnosti i vještine.

Učenici trebaju pokazati da se u njima događa učenje i razumijevanje tijekom sata jer će to učiteljima pomoći da odluče o sljedećoj fazi njihova razvoja, a sami mogu pohvaliti uspjeh i dati povratnu informaciju te im tako pomoći u dalnjem napretku.

Plenarne aktivnosti objedinjavaju razumijevanje učenika na način da im pomažu u promišljanju onoga što su naučili iz aktivnosti i tijekom nastavnog sata.

Upravo u sposobnosti upravljanja navedenim komponentama leži umijeće i umjetnost poučavanja. Pažljivo planiranje zahtijeva prijelaz na drugu aktivnost ili zadržavanje na trenutnoj jer učenici trebaju još malo vremena, postavljanje pravih pitanja koja će ih potaknuti na razmišljanje i omogućiti napredak svakom učeniku u razredu. No, istodobno morate razmišljati u hodu i reagirati na učeničke odgovore ako želite da nastavni sat ima odgovarajući tempo i stvarni učinak.

Ciljevi i ishodi učenja

Cilj učenja jest ono što želite da učenici nauče na nastavnom satu. Cilj učenja može biti temeljen na znanju, na svedavanju i primjeni određenog koncepta, može biti povezan s razvojem neke sposobnosti, vještine, stava, vrijednosti ili kreativnosti. (Puno je lakše pisati o tome što želimo da učenici rade nego što želimo da učenici nauče.)

Primjer zabune – na današnjem satu želim da učenici mogu napisati kratku priču. To je ishod a ne cilj nastavnog sata. Ishod je proizvod nastavnog sata, dakle ono što učenici mogu ako su shvatili cilj učenja. Kako bi se napisali suvrsni ciljevi nastavnog sata, treba razmisliti o učenju koje se treba dogoditi kako bi učenici mogli napisati kraku priču. To može, primjerice, biti kako razviti zanimljive likove, ili razvoj radnje, ili opis scene. Ako se dobro odrede, ciljevi učenja diktirati će aktivnostima učenja koje se trebaju odrediti za nastavni sat.

Ishodi učenja često se određuju na tri razine:

Što će najspasobniji učenici moći napraviti?

Što će svi učenici moći napraviti?

Što će većina učenika moći napraviti?

Trebalo bi se raditi o razini razumijevanja, a ne o tome da mogu napraviti više – o kvaliteti ishoda, a ne o njihovoj kvantiteti. Za vrijeme nastavnog sata, učenicima se treba pokazati kako izgleda „kvaliteta“ i dokazi koje tražite od njih. Ako učenici znaju koji im je cilj, samovrednovanjem i vršnjačkim vrednovanjem može se poboljšati njihov rad.

Planiranjem i razmišljanjem prije nastavnog sata lakše će se pomoći pojedinim učenicima koji će zatrebati pomoći u učenju. Isto tako, lakše im se postavljaju i zahtjevniji zadaci jer će se razumjeti što oni trebaju kako bi poboljšali svoj rad.

Uvodne aktivnosti

Dobra uvodna aktivnost određuje ton cijelog sata. Uvodne aktivnosti nužno je pomno planirati, kako bismo u što kraćem roku umirili razred i potaknuli učenike na produktivan rad. Upravo je početak sata najbolje vrijeme za učenje, a često se troši na bilježenje izostanaka, provjeru domaće zadaće, podjelu opreme za rad, prekoravanje zbog kašnjenja i sl. dobra uvodna aktivnost zaokupit će učeničku pažnju i odmah i zainteresirati za rad. Rutina je ovdje vrlo važna. Učenici bi trebali znati da počinju s radom čim uđu u učionicu. Kako bi se isplanirala učinkovita uvodna aktivnost, potrebno je razmisliti o njezinoj svrsi. Kod obrade nove teme, svrha uvodne aktivnosti može biti uvid u već postojeće znanje učenika o toj temi. Na sljedećem satu uvodnom aktivnošću želite ih podsjetiti na prethodni sat, kako biste mogli povezati ranije stečeno učenje s novim. Isto tako, uvodnom aktivnošću možemo učenicima predstaviti novi koncept, ili ih navesti da istražuju, nagadaju ili razmišljaju.

Ovaj dio sata može se iskoristiti i za uvježbavanje određene vještine. Najvažnije je da u uvodnoj aktivnosti sudjeluju svi učenici. Uključenost svih učenika može se potaknuti jasnim postavljanjem svojih očekivanja, postavljanjem izazovnih pitanja, uključivanjem određenog učenika u razgovor zanimanjem za njegovo mišljenje. Pri planiranju važno je voditi računa o raznolikosti. Svaka aktivnost koja se prečesto koristi, bez obzira koliko aktivna ona bila, neće biti djelotvorna.

Planiranje izlaganja

Na nastavnom satu potrebno je postići ravnotežu između učiteljskog izlaganja i aktivnosti učenika. Izlaganje zahtijeva pažljivo prethodno planiranje. D bi predavanje bilo zanimljivo i tako zadržalo pažnju učenika, ono mora biti jasno, jezgrovit i logično. Učeničku pažnju možete zadržati korištenjem rekvizita, pronalaskom neobičnih veza među pojmovima ili humorom. Jasnoća izlaganja rezultat je pažljivog razmišljanja o redoslijedu objašnjavanja i naglašavanja važnih aspekata. Potrebno je i isplanirati pitanja kojima ćete provjeriti razumijevanje. Da biste isplanirali dobre modele, odredite vlastite misaone procese i ranije stečeno znanje kojim se koristite za uspješno izvršavanje zadataka. Potom vježbate izvršavanje zadatka uz objašnjenje, kako bi na satu ta aktivnost bila dobro strukturirana i zanimljiva učenicima. Također je potrebno predvidjeti s čime bi učenici mogli imati teškoće i isplanirajte kako im možete pružiti priliku da pitaju za pojašnjenje.

Diferencijacija

Važno je da učenici tijekom nastavnog sata imaju priliku aktivno sudjelovati u samostalnom učenju s ciljem razumijevanja novih informacija. Diferencijacija je sredstvo kojim svim učenicima omogućavamo odgovarajuću razinu pomoći i izazova, kako bi svi učenici napredovali. To možemo postići na više načina:

Raznolikost zadataka: otvoreni zadaci koji potiču uključenost na različitim razinama, raznovrsni zadaci, daljnji izazovi, izbor ishoda, različita vremenska ograničenja za izvršavanje različitih zadataka

Raznolikost materijala – materijali koji sadrže tekstove različite dubine, sirine i zahtjevnosti, pružanje okvira za pisanje, pažljivo određivanje parova i grupa učenika, uključivanje pomoćnika, pomoći učitelja, samostalne aktivnosti učenja.

Raznoliko ispitivanje, povratne informacije i ciljevi – otvorena i zatvorena pitanja, pitanja i misaoni procesi višeg reda, vrijeme čekanja na odgovor, pojedinačni ciljevi utemeljeni na prethodnom učenju, ciljana pomoć za stjecanje znanja i razvoj specifičnih sposobnosti.

U ovom dijelu sata, učiteljska intervencija predstavlja najbolji način pomoći učitelja u dalnjem napretku. Zapažanja učitelja, pitanja i razgovori s učenicima mogu podržati i potaknuti njihovo razmišljanje za vrijeme rada.

Demonstracija učenja

Ovaj dio nastavnog sata odnosi se na vrijeme kad učenici demonstriraju svoje učenje putem ishoda učenja. To može biti izvedba, esej, plakat, prezentacija, model, umjetnički rad, dizajn, demonstracija, promišljeno argumentiranje ili rješavanje problema. Ako su ishodi raznovrsni, a učenici mogu sudjelovati u odabiru načina na koji će predstaviti svoje učenje, duže će ostati zainteresirani za učenje i rad. To učitelju pruža priliku za povratne informacije i formativno vrednovanje. Kako bi učenici usavršili svoj rad, moraju imati priliku, putem učiteljske intervencije te samovrednovanja i vršnjačkog vrednovanja tijekom aktivnosti, provjeriti svoj napredak prema kriterijima uspješnosti. Prema kraju nastavnog sata, treba pohvaliti uspjeh i staviti naučeno u kontekst.